

Valdymo įmonių ir investicinių kintamojo
kapitalo bendrovių, kurių turto valdymas
neperduotas valdymo įmonėms,
informacijos rengimo ir pateikimo
taisyklių
4 priedas

PENSIJŲ FONDO ATASKAITOS TURINYS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo pensijų fondas **Pensija 3** (toliau – pensijų fondas) veikia pagal 2003 m. rugpjūčio 28 d. Vertybinių popierių komisijos patvirtintas pensijų fondo taisykles, kurioms suteiktas registravimo numeris Nr. PF-V03-K002-008(002).

2. Valdymo įmonės duomenys:

2.1. UAB “Hansa investicijų valdymas”, 124815377;

2.2. Juridinis adresas – Savanorių pr. 19, Vilnius, buveinė - Justiniškių g. 64, Vilnius;

2.3. tel.: (8-5) 268-44-66, faks.: (8-5) 268-48-19, aurimas.mazdzierius@hansa.lt,
<http://www.hansa.lt>

2.4. valdymo įmonės veiklos licencijos Nr.VĮK-002;

2.5. pensijų fondo valdytoja – UAB “Hansa investicijų valdymas” fondų valdytoja Daiva Račkauskienė.

3. Asmenys, atsakingi už ataskaitoje pateiktą informaciją:

3.1. už ataskaitą atsakingi įmonės valdymo organų nariai, darbuotojai ir administracijos vadovas:

- valdybos pirmininkas ir valdymo įmonės direktorius Aurimas Maždzierius, tel. 2684466, faks.2684819, aurimas.mazdzierius@hansa.lt;

- valdybos narė ir valdymo įmonės vyriausioji finansininkė Aurelija Žeknienė, tel. 2684467, faks. 2684819, aurelija.zekniene@hansa.lt;

- valdymo įmonės ekonomistas – Tomas Kivaras, tel.2684464, faks.2684819, tomas.kivaras@hansa.lt;

- valdymo įmonės fondų valdytojos asistentė – Vilija Vaicekavičienė, tel.2684412, faks.2684819, vilija.vaicekaviciene@hansa.lt;

3.2. jeigu ataskaitą rengia konsultantai arba ji rengiama padedant konsultantams, nurodomi konsultantų vardai, pavardės, telefonų ir faksų numeriai, el. pašto adresai (jeigu konsultantas yra juridinis asmuo, nurodomas jo pavadinimas, telefonų ir faksų numeriai, el. pašto adresas bei konsultanto atstovo(-ų) vardas, pavardė); pažymima, kokias konkrečias dalis rengė konsultantai arba kokios dalys parengtos jiems padedant bei nurodomos konsultantų atsakomybės ribos. - .

4. Depozitoriumo pavadinimas, kodas, adresas, telefono ir fakso numeriai.

AB bankas “Hansabankas”, įmonės kodas 112029657, Savanorių pr. 19, 03502 Vilnius, tel. 2684514, faks. 2684869.

5. Ataskaitinis laikotarpis, už kurį pateikta ataskaita - 2006 metus.

II. GRYNŲJŲ AKTYVŲ, APSKAITOS VIENETŲ SKAIČIAUS IR VERTĖS POKYČIAI

6. Nurodyti grynųjų aktyvų, apskaitos vienetų skaičiaus ir vertės pokyčius:

	Ataskaitinio laikotarpio pradžioje	Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	Prieš metus (2005.12.31)	Prieš dvejus metus (2004.12.31)
Grynųjų aktyvų vertė, Lt	65277349.79	152589542.4	65277349.79	14707919.55
Apskaitos vieneto vertė, Lt	1.212	1.2908	1.212	1.077
Apskaitos vienetų skaičius	53860985.71	118212693.2	53860985.71	13656380.40

7. Nurodyti per ataskaitinį laikotarpį konvertuotų apskaitos vienetų skaičių bei bendras konvertavimo sumas:

	Apskaitos vienetų skaičius	Vertė, Lt
Vienetų skaičius (konvertuojant pinigines lėšas į apskaitos vienetus)	67094053.62	81370035.82
Vienetų skaičius (konvertuojant vienetus į pinigines lėšas)	2742346.11	3354463.18

III. ATSKAITYMAI IŠ PENSIJŲ TURTO

8. Atskaitymai iš pensijų turto (pildoma atitinkama lentelė atsižvelgiant į fondo tipą):

Atskaitymai iš pensijų turto valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo pensijų fondo pensijų turto (jei per ataskaitinį laikotarpį keitėsi mokesčio dydis, atskirai pateikti sumas pagal kiekvieną dydį); jei yra skaičiuojamas sąlyginis tikėtinas bendrasis išlaidų koeficientas, pateikiama papildoma informacija, nurodyta taisyklių 35.6 punkte:

Atskaitymai	Taisyklėse numatyti maksimalūs dydžiai	Faktiškai taikomi atskaitymų dydžiai	Per ataskaitinį laikotarpį priskaičiuota atskaitymų suma, Lt	Per ataskaitinį laikotarpį sumokėtų atskaitymų suma, Lt
Nuo įmokų	3%	3%	2,419,656	2,419,656
Nuo turto vertės	1%	1%	943,646	620,796
Keitimo mokesčiai:				
<i>fondo keitimas toje pačioje bendrovėje daugiau kaip kartą per metus</i>	0.2%	-	-	-
<i>pensijų kaupimo bendrovės keitimas kartą per metus</i>	0.2%	-	-	-
<i>pensijų kaupimo bendrovės keitimas daugiau kaip kartą per metus</i>	0.2%	-	-	-
Iš viso			3,363,302	3,040,452
BAR (nurodomas tik Komisijai skirtame metų ataskaitos egzemplioriuje)				~~0.04~~
Sąlyginis BIK ir (arba) Tikėtinas sąlyginis BIK				0.04
PAR (portfelio apyvartumo rodiklis)				244.79

Atskaitymai iš papildomo savanoriško pensijų kaupimo fondo turto (jei per ataskaitinį laikotarpį keitėsi mokesčio dydis, pateikti atskirai sumas pagal kiekvieną dydį):

Atskaitymai	Mokesčio dydis		Per ataskaitinį laikotarpį priskaičiuotų mokesčių suma (Lt)	Per ataskaitinį laikotarpį sumokėtų mokesčių suma (Lt)	% nuo ataskaitinio laikotarpio vidutinės grynųjų aktyvų vertės
	maksimalus, nustatytas sudarymo dokumentuose	ataskaitiniu laikotarpiu taikytas			
Valdymo mokestis:					

<i>nekintamas mokestis</i>				
<i>sėkmės mokestis</i>				
Depozitoriumo mokestis				
Sandorių sudarymo išlaidos				
Audito išlaidos				
Kitos veiklos išlaidos (nurodyti išlaidų rūšis)				
Išlaidų, įskaičiuojamų į BIK, suma				
BIK % nuo GAV *				
Visų išlaidų suma				
PAR (praėjusio analogiško ataskaitinio laikotarpio PAR)**				

*Bendrasis išlaidų koeficientas (BIK) – procentinis dydis, kuris parodo, kokia vidutinė fondo grynųjų aktyvų dalis skiriama jo valdymo išlaidoms padengti. Šios išlaidos tiesiogiai sumažina investicijų grąžą investuotojui. Pažymėtina, kad skaičiuojant BIK į sandorių sudarymo išlaidas neatsižvelgiama.

**Portfelio apyvartumo rodiklis – rodiklis, apibūdinantis prekybos pensijų fondo portfelį sudarančiomis priemonėmis aktyvumą. Fondai, kurių PAR aukštas, patiria didesnes sandorių sudarymo išlaidas.

9. Mokesčiai tarpininkams (nurodyti konkrečius tarpininkus ir jiems sumokėtas mokesčių sumas, suteiktas paslaugas). Pažymėti, kurie tarpininkai susiję su fondo valdymo įmone.

10. Informacija apie visus egzistuojančius susitarimus dėl mokesčių pasidalijimo, taip pat apie paslėptuosius komisinius (jų teikėjas, vertė, suteiktų prekių ir (ar) paslaugų pobūdis ir kt.).

11. Pateikti konkretų iliustruojantį pavyzdį apie mokesčių įtaką galutinei dalyviui tenkančiai investicijų grąžai (teikiamas tik metų ataskaitoje).

Pavyzdinė dalyvio sąskaita (per 2006 metus):

2005.12.31 sąskaitoje esanti pinigų suma	200
Per 2006 įmokėta lėšų	400.00 Lt
Įmokos mokestis (3% nuo įmokėtų lėšų)	12.00 Lt
Valdymo mokestis (1% nuo turto)	3.88 Lt
Sukaupta suma (2006-12-31)	602.38 Lt

Skaičiavimas atliktas remiantis tokiomis prielaidomis: 1) įmoka į pensijų fondą atliekama kiekvieną ketvirtį ir yra lygi 100 Lt (pirma įmoka 2006-03-15); 2) metinė investavimo grąža 5 proc. ir yra tolygi; 3) metų pradžioje sąskaitos likutis 200 Lt.

IV. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO INVESTICIJŲ PORTFELĮ

12. Ataskaitinio laikotarpio pabaigos investicijų portfelio sudėtis:

Emitento pavadinimas	Šalis	ISIN kodas	Kiekis, vnt.	Bendra nominali vertė	Bendra įsigijimo vertė	Bendra rinkos vertė	Rinka, pagal kurios duomenis nustatyta rinkos vertė (tinklalapio adresas)	Balsų dalis emitente, %	Dalis GA, %
Nuosavybės vertybiniai popieriai, įtraukti į Oficialųjį ar į atitinkantį prekybos sąrašą									
Erste Bank	Austrija	AT0000652011	5382	18582.97	900,406.99	1079670.53	http://www.wienerboerse.at	0%	1%
OMV AG	Austrija	AT0000743059	6684	23078.52	953,745.54	992145.37	http://www.wienerboerse.at	0%	1%
CEZ AS	Čekija	CZ0005112300	8554	106993.43	780,863.04	1027136.95	www.pse.cz	0%	1%
NORMA AS	Estija	EE3100001850	22868	50462.82	453,651.10	403450.21	www.omxgroup.com	0%	0%
TALLINK GRUPP	Estija	EE3100004466	21584	47629.41	343,381.57	380797.15	www.omxgroup.com	0%	0%
Tallink Grupi AS ADD. Share	Estija	EE3808004461	3326	733.95	40,367.16	58567.37	www.omxgroup.com	0%	0%

OTP	Vengrija	HU0000061726	12725	17360.72	1,122,180.13	1519062.81	www.bet.hu	0%	1%
MOL	Vengrija	HU0000068952	2411	32893.27	654,379.56	710494.71	www.bet.hu	0%	0%
SNAIGE	Lietuva	LT0000109274	45656	45656.00	392,617.92	552437.6	www.omxgroup.com	0%	0%
SAF Tehnika	Latvija	LV0000101129	11275	55852.97	662,092.60	670235.61	www.omxgroup.com	0%	0%
SOFTBANK	Lenkija	PLSOFTB00016	517	464.72	710,322.14	23328.99	www.gpw.com.pl	0%	0%
PROKOM SOFTWARE	Lenkija	PLPROKM00013	5891	5295.30	22,947.27	722279.2	www.gpw.com.pl	0%	0%
Olympic Entertainment Group AS	Estija	EE3100084021	20000	4413.40	532056.14	613896.3	www.omxgroup.com	0%	0%
Iš viso					7,569,011.18	8,753,502.80			6%
Nuosavybės vertybiniai popieriai, įtraukti į Einamąjį ar jį atitinkantį prekybos sąrašą									
Iš viso									
Nuosavybės vertybiniai popieriai, kuriais prekiaujama reguliuojamose rinkose, kurios specializuojasi mažų ir vidutinių įmonių srityje									
Iš viso									
Nuosavybės vertybiniai popieriai, kuriais prekiaujama kitose reguliuojamose rinkose									
GAZPROM ADR	Rusija	US3682872078	4116	10826.73	443,479.19	498029.41	www.londonstockexchange.com	0%	0%
LUKOIL HOLDING ADR	Rusija	US6778621044	1986	5223.97	431,614.28	456575.36	www.londonstockexchange.com	0%	0%
Iš viso					875,093.47	954604.77			0%
Išleidžiami nauji nuosavybės vertybiniai popieriai									
Iš viso									
Iš viso nuosavybės vertybinių popierių					8,444,104.65	9,708,107.57			6%
Emitento pavadinimas	Šalis	ISIN kodas	Kiekis, vnt.	Bendra nominali vertė	Bendra įsigijimo vertė	Bendra rinkos vertė	Palūkanų norma	Išpirkimo / konvertavimo data	Dalis GA, %
Skolos vertybiniai popieriai, įtraukti į Oficialųjį ar jį atitinkantį prekybos sąrašą									
Iš viso									
Skolos vertybiniai popieriai, įtraukti į Einamąjį ar jį atitinkantį prekybos sąrašą									
Iš viso									
Skolos vertybiniai popieriai, kuriais prekiaujama kitose reguliuojamose rinkose									
Austrijos Vyriausybė	Austrija	AT0000385356	1313	4533526.40	4,925,855.85	4872301.94	5.00%	2012.07.15	3%
Čekijos Vyriausybė	Čekija	CZ0001000764	6580000	823026.40	967,403.25	952614.73	6.55%	2011.10.05	1%
European Investment Bank	Turkija	XS0211938013	1696	3131664.00	3,376,192.07	3486788.25	14.50%	2007.02.21	2%
Graikijos Vyriausybė	Graikija	GR0124015497	1896	6546508.80	7,641,177.96	7099881.59	5.35%	2011.05.18	5%
Ispanijos Vyriausybė	Ispanija	ES0000012932	969	3345763.20	3,581,674.86	3517075.45	4.20%	2037.01.31	2%
Italijos Vyriausybė	Italija	IT0001086567	69100000	2385884.80	3,416,254.49	3326319.51	7.25%	2026.11.01	2%
Italijos Vyriausybė	Italija	IT0003844534	1285000	4436848.00	4,430,573.72	4387312.05	3.75%	2015.08.01	3%
Latvijos Vyriausybė	Latvija	LV0000570059	880	435925.60	433,864.08	435732.16	5.00%	2011.11.03	0%
Lenkijos Vyriausybė	Lenkija	PL0000101259	3842	3453496.96	3,398,470.78	3686089.97	5.75%	2009.05.24	2%
Lenkijos Vyriausybė	Lenkija	PL0000104287	4121	3704284.48	3,272,966.89	3694838.54	4.25%	2011.05.24	2%
Pan European Credit	Liuksemburgas	XS0203812994	14	483392.00	483,786.89	478686.42	3.27%	2009.10.21	0%
Pan European Credit	Liuksemburgas	XS0218046810	16	552448.00	553,083.18	542392.2	2.96%	2010.04.21	0%
SEB Vilniaus Bankas	Lietuva	LT0000403057	1858	185800.00	188,286.55	188868.81	3.10%	2008.02.20	0%
Slovakijos Vyriausybė	Slovakija	SK4120004227	136	1375531.20	1,302,127.27	1491328	4.90%	2014.02.11	1%
Suomijos Vyriausybė	Suomija	FI0001006066	755	2606864.00	2,640,166.00	2613243.67	3.88%	2017.09.15	2%

Vengrijos Vyriausybė	Vengrija	HU0000402318	14978	2043448.54	1,878,862.06	1974419.21	5.50%	2016.02.12	1%
Vengrijos Vyriausybė	Vengrija	HU0000402276	126880000	1731023.84	1,712,912.94	1803136.43	7.25%	2008.04.24	1%
Vokietijos Vyriausybė	Vokietija	DE0001141455	69300000	2392790.40	2,435,970.09	2387686.88	3.50%	2009.10.09	2%
Vokietijos Vyriausybė	Vokietija	DE0001137149	209300000	7226710.40	7,296,291.90	7290082.7	3.25%	2008.06.13	5%
Iš viso					53,935,920.84	54,228,798.51			35%
Išleidžiami nauji skolos vertybiniai popieriai									
Iš viso									
Iš viso skolos vertybinių popierių					53935920.84	54,228,798.51			35%
KIS pavadinimas	Šalis	ISIN kodas	Kiekis, vnt.	Valdytojas	Bendra įsigijimo vertė	Bendra rinkos vertė	Rinkos vertės nustatymo šaltinis (tinklalapio adresas)	KIS aktyvų dalis, investuota į kitus KIS, %	Dalis GA, %
Kolektyvinio investavimo subjektų, atitinkančių Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo 40 str. 1 d. reikalavimus, vienetai (akcijos)									
Hansa Russian Equity Fund	Estija	EE3600073318	56095.158	AS Hansa Investeerimisfondid	3,549,495.99	4847944.79	www.hansa.ee	iki 10%	3%
Hansa Eastern European Equity Fund	Estija	EE3600073326	89768.613	AS Hansa Investeerimisfondid	6,232,502.08	7144417.94	www.hansa.ee	iki 10%	5%
Hansa Eastern European Bond Fund	Estija	EE3600077608	93482.084	AS Hansa Investeerimisfondid	6,273,105.39	6420007.83	www.hansa.ee	iki 10%	4%
Hansa Baltic Growth Equity Fund	Estija	EE3600073300	11214.953	AS Hansa Investeerimisfondid	414,335.99	505334.89	www.hansa.ee	iki 10%	0%
Hansa Eastern Europe Real Estate Equity Fund	Estija	EE3600082343	52546.496	AS Hansa Investeerimisfondid	2,017,334.83	2185790.55	www.hansa.ee	iki 10%	1%
Hansa Central Asia Equity Fund	Estija	EE3600082335	14127.593	AS Hansa Investeerimisfondid	486,844.80	496548.51	www.hansa.ee	iki 10%	0%
BALZAC JAPAN INDEX FUND	Prancūzija	FR0000017931	8167.5287	State Street Global Advisors France S.A.	2,281,442.88	2360843.59	www.statestreetfrance.com	iki 10%	2%
BALZAC CANADA INDEX FUND	Prancūzija	FR0000018095	1003.493	State Street Global Advisors France S.A.	494,432.86	574880.52	www.statestreetfrance.com	iki 10%	0%
BALZAC AUSTRALIA INDEX FUND	Prancūzija	FR0000018111	937.7476	State Street Global Advisors France S.A.	521,897.92	598368.66	www.statestreetfrance.com	iki 10%	0%
BALZAC USA INDEX FUND	Prancūzija	FR0000018285	9640.6681	State Street Global Advisors France S.A.	9,525,435.57	10204956.51	www.statestreetfrance.com	iki 10%	7%
BALZAC (I) EUROPE INDEX FUND	Prancūzija	FR0010204040	8969.3395	State Street Global Advisors France S.A.	10,897,957.96	12388821.3	www.statestreetfrance.com	iki 10%	8%
T. ROWE PRICE-GLOBAL EMERG.MEQ	Liuksemburgas	LU0133084979	75583.64	T Rowe Price Global Investment Services	3,926,394.07	4853079.18	www.trowepriceglobal.com	iki 10%	3%
J.Baer Multibond - Euro Corporate Bond Fund	Liuksemburgas	LU0159197010	12558.841	Julius Baer	4,929,126.98	4962913.98	www.juliusbaer.com	iki 10%	3%
T-ROWE PRICE-EUROPEAN CORP.BD	Liuksemburgas	LU0133091248	114409.4	T Rowe Price Global Investment Services	4,885,445.03	4910257.39	www.trowepriceglobal.com	iki 10%	3%
T.Rowe Price FDS-GL.EM.MKTS BD	Liuksemburgas	LU0207127753	155023.72	T Rowe Price Global Investment Services	5,197,461.98	5125724.09	www.trowepriceglobal.com	iki 10%	3%

T.Rowe Price Global Equity Fund I	Liuksemburgas	LU0143563046	181328.18	T Rowe Price Global Investment Services	4,900,256.17	5542340.78	www.trowepriceglobal.com	iki 10%	4%	
ABN AMRO FD-GL.EM.MARKETS BD FD	Liuksemburgas	LU0191340248	15868.01	ABN AMRO Investment Funds SA	4,637,110.02	5047168.65	www.asset.abnamro.com	iki 10%	3%	
J.Baer Global High Yield Bond FD C	Liuksemburgas	LU0159159432	7045.097	Julius Baer	3,563,289.50	3671177.44	www.juliusbaer.com	iki 10%	2%	
Iš viso					74,733,870.02	81840576.6			54%	
Kitų kolektyvinio investavimo subjektų vienetai (akcijos)										
Iš viso										
Iš viso KIS vienetų (akcijų)					74,733,870.02	81840576.6			54%	
Emitento pavadinimas	Šalis	Priemonės pavadinimas			Kiekis, vnt.	Valiuta	Bendra rinkos vertė	Palūkanų norma	Galiojimo pabaigos data	Dalis GA, %
Pinigų rinkos priemonės, kuriomis prekiaujama reguliuojamose rinkose										
Iš viso										
Kitos pinigų rinkos priemonės										
Iš viso										
Iš viso pinigų rinkos priemonių										
Kredito įstaigos pavadinimas				Šalis		Valiuta	Bendra rinkos vertė	Palūkanų norma	Indėlio termino pabaiga	Dalis GA, %
Indėliai kredito įstaigose										
AB Hansabankas				Lietuva		LTL	6429878.86	3.424%	2006.12.31	4%
AB Hansabankas				Lietuva		EUR	877485.8909	3.424%	2006.12.31	1%
Iš viso indėlių kredito įstaigose							7307364.751			5%
Priemonės pavadinimas	Emitentas	Šalis	Kita sandorio šalis	Valiuta	Investicinis sandoris (pozicija)	Sandorio (pozicijos) vertė	Bendra rinkos vertė	Rinkos pavadinimas (tinklalapio adresas)	Galiojimo terminas	Dalis GA, %
Išvestinės investicinės priemonės, kuriomis prekiaujama reguliuojamose rinkose										
Iš viso										
Kitos išvestinės investicinės priemonės										
USD/LTL išankstinis valiutos sandoris (Forward)	AB Hansabankas	Lietuva	AB Hansabankas	USD	859064.56	865857.63	-6793.07		2007.03.21	0%
LTL/USD valiutos apskaitimo sandoris (SWAP)	AB Hansabankas	Lietuva	AB Hansabankas	USD	3173209.25	3195228.53	-22019.28		2007.03.21	0%
LTL/USD valiutos apskaitimo sandoris (SWAP)	AB Hansabankas	Lietuva	AB Hansabankas	USD	4306310.00	4336191.99	-29881.99		2007.03.21	0%
LTL/USD valiutos apskaitimo sandoris (SWAP)	AB Hansabankas	Lietuva	AB Hansabankas	USD	5023689.60	5059327.33	-35637.73		2007.03.21	0%
LTL/USD valiutos apskaitimo sandoris (SWAP)	AB Hansabankas	Lietuva	AB Hansabankas	USD	9426321.40	9492461.38	-66139.98		2007.03.21	0%
LTL/USD valiutos apskaitimo sandoris (SWAP)	AB Hansabankas	Lietuva	AB Hansabankas	USD	494342.00	497810.56	-3468.56		2007.03.21	0%
LTL/USD	AB	Lietuva	AB	USD	447544.00	450649.56	-3105.56		2007.03.21	0%

valiutos apskaitimo sandoris (SWAP)	Hansabankas		Hansabankas							
LTL/USD valiutos apskaitimo sandoris (SWAP)	AB Hansabankas	Lietuva	AB Hansabankas	USD	669619.20	670734.23	-1115.03		2007.03.21	0%
LTL/USD valiutos apskaitimo sandoris (SWAP)	AB Hansabankas	Lietuva	AB Hansabankas	USD	313644.00	314406.67	-762.67		2007.03.21	0%
LTL/USD valiutos apskaitimo sandoris (SWAP)	AB Hansabankas	Lietuva	AB Hansabankas	USD	378986.50	379908.06	-921.56		2007.03.21	0%
LTL/USD valiutos apskaitimo sandoris (SWAP)	AB Hansabankas	Lietuva	AB Hansabankas	USD	1045320.00	1048022.23	-2702.23		2007.03.21	0%
Iš viso							-172,547.67			0%
Iš viso išvestinių investicinių priemonių							-172,547.67			
Banko pavadinimas				Valiuta	Bendra rinkos vertė			Palūkanų norma	Dalis GA, %	
Pinigai										
Hansabankas				LTL	6.30				0%	
Hansabankas				USD	780.78				0%	
Hansabankas				JPY	0.03				0%	
Iš viso pinigų					787.11				0%	
Pavadinimas		Trumpas apibūdinimas		Bendra vertė		Paskirtis		Dalis GA (%)		
Kitos priemonės, nenumatytos Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo 36 str. 1 d.										
Iš viso										

13. Investicijų pasiskirstymas: 13.1. pagal valiutas ir geografinę zoną

Investicijų pasiskirstymas	Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje		Ataskaitinio laikotarpio pradžioje	
	Rinkos vertė, Lt	Dalis aktyvuose, %	Rinkos vertė, Lt	Dalis aktyvuose, %
1	2	3	4	5
Pagal valiutas				
litais	7,171,191.57	5%	3.120.899,22	5%
eurais	92,044,667.47	60%	45.659.290,28	70%
JAV doleriai	26,508,938.44	17%	8.408.198,57	13%
Japonijos jenos	2,360,843.62	2%	1.775.068,28	3%
kita valiuta	24,827,445.77	16%	6.444.813,97	10%
Iš viso	152,913,086.87	100%	65.408.270,31	100%
Pagal geografinę zoną				
Lietuva	7,876,910.60	5%	3.472.886,00	5%
kitos Europos Sąjungos valstybės	140,594,783.25	92%	49.117.522,78	75%
kitos Europos ekonominės erdvės valstybės (Islandija, Norvegija, Lichtenšteinas)	-	0%	-	0%
Jungtinės Amerikos Valstijos ir Kanada	-	0%	5.704.490,95	9%
Japonija	-	0%	1.775.068,27	3%
kitos šalys		3%	5.338.302,31	8%

Investicijų pasiskirstymas	Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje		Ataskaitinio laikotarpio pradžioje	
	Rinkos vertė, Lt	Dalis aktyvuose, %	Rinkos vertė, Lt	Dalis aktyvuose, %
Pagal investavimo objektus				
Skolos vertybiniai popieriai ir jų fondai	84366047.89	55%	39033654,03	60%
Nuosavybės vertybiniai popieriai ir jų fondai	61411434.79	40%	26059567,79	40%
Terminuotieji indėliai ir grynieji pinigai	7308151.859	5%	320663,7982	0%
Išvestinės investavimo priemonės	-172547.67	0%	-5615,31	0%
Iš viso:	152,913,086.87	100%	65408270,31	100%
	4,441,393.02			
Iš viso	152,913,086.87	100%	65.408.270,31	100%

13.2. pagal investavimo strategiją atspindinčius kriterijus (ši portfelio analizė pildoma pasirenkant investavimo strategiją atitinkančius kriterijus, pavyzdžiui: pagal turto rūšis, pramonės šakas, geografinę zoną, valiutas, rinkas, emitentų tipus (vyriausybė, bendrovės), emitentų kredito reitingus, priemonių galiojimo trukmes bei kt.)

14. Per ataskaitinį laikotarpį įvykdyti sandoriai su išvestinėmis investicinėmis priemonėmis, išskyrus tuos, kurie nurodyti šio priedo 12 punkte (pagal išvestinių investicinių priemonių rūšis nurodyti sandorių vertes, išvestinių investicinių priemonių panaudojimo tikslus (valiutų keitimo, palūkanų normos, susiję su nuosavybe ir kt.), sandorius reguliuojamose rinkose ir šalių tarpusavio sandorius bei kitą svarbią informaciją).

15. Aprašyti šio priedo 12 punkte nurodytų išvestinių priemonių rūšis, su jomis susijusią riziką, kiekybines ribas ir metodus, kuriais vertinama su išvestinių investicinių priemonių sandoriais susijusi pensijų fondo rizika, ir nurodyti, kaip panaudojama išvestinė investicinė priemonė gali apsaugoti investicinį sandorį (investicinę poziciją) nuo rizikos.

Valiutos kurso rizikos valymo tikslais buvo sudaryti keli JAV dolerio apsikaitimo sandoriai, t.y. atsižvelgiant į konkrečias išsilyjamas investicines priemones, kurios yra nominuotos JAV doleriais, buvo nupirkti JAV doleriai ir sudarytas išankstinis sandoris juos parduoti sutartu laiku už sutartą kainą. Tokiu būdu, jei apsikaitimo sandorio pabaigoje mes parduotume išsilytą investicinę priemonę, gautus JAV dolerius galėtume panaudoti apsikaitimo sandorio išsipareigojimų įvykdymui. Nepardavus investicinės priemonės, gali būti sudarytas naujas apsikaitimo sandoris, pratęsiantis pirmąjį. Rizikos, susijusios su išvestinio sandorio sudarymu, yra kelios: 1) jei investicinės priemonės vertė JAV doleriais sumažėtų, tai išsipareigojimų vykdymo momentu turėtume papildomai išsilyti JAV dolerių tuo metu esančia rinkos kaina; 2) apsikaitimo sandorio kita šalis atsisako vykdyti prisiimtus išsipareigojimus (neatperka JAV dolerių sutarta kaina).

16. Bendra išsipareigojimų, kylančių iš sandorių su išvestinėmis investicinėmis priemonėmis, vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje (atskirai nurodyti sumas pagal skirtingas išsilytų išvestinių investicinių priemonių kategorijas).

JAV dolerio ir lito apsikaitimo sandoriai (rinkos vertė 2006.12.29) – (172 547.67) Lt.

17. Pateikti analizę, kaip turimas investicijų portfelis atitinka (neatitinka) pensijų fondo investavimo strategiją (investicijų kryptis, investicijų specializaciją, geografinę zoną ir pan.).

Tai mišraus investavimo pensijų fondas, kurio lėšos pagal fondo investavimo strategiją gali būti investuotos į fiksuoto pajamingumo instrumentus (obligacijas, indėlius, ir pan.) ir akcijas (iki 40 proc. fondo turto). Kolektyvinio investavimo subjektai, į kuriuos investuoja pensijų fondas, priskiriami vienai iš aukščiau paminėtų turto klasių pagal jo investavimo kryptį (kolektyvinio investavimo subjektai, investuojantys į obligacijas priskiriami fiksuoto pajamingumo instrumentų klasei, o kolektyvinio investavimo subjektai, investuojantys į akcijas – akcijų turto klasei). Pensijų fondo investavimo strategijoje nėra numatyta apribojimų pagal geografinę zoną, ekonominės veiklos sritis ir pan. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje skolos vertybiniai popieriai ir kolektyvinio investavimo subjektų, investuojančių į skolos vertybinius popierius, vienetai sudarė apie 55 %

investicijų portfelio. Akcijos ir jų fondai sudarė apie 40 proc. Tokio tipo fondai yra skirti investuotojams, kurie nori prisiimti vidutinę investavimo riziką ir (arba) kurių investavimo horizontas yra bent 10 metų. Todėl "Pensija 3" fondo valdymo tikslas – siekti aukštesnio investicijų pelningumo per vidutinį laikotarpį. Investicijos parenkamos pagal laukiamą vertės augimo perspektyvą. Fondas gali prisiimti valiutos (iki 30 proc. atvira valiutos pozicija), kredito ir palūkanų normos riziką. Valiutos rizika valdoma sudarinėjant valiutų apsikeitimo, išankstinio pirkimo (pardavimo) sandorius toms valiutoms, kurioms sudaryti tokius sandorius ekonomiškai apsimoka. Tokiu būdu iš dalies buvo apsidrausta nuo JAV dolerio kurso svyravimų. Kitais atvejais investicija įvertinama tiek jos vertės augimo potencialo, tiek valiutos rizikos aspektu. Kredito rizika mažinama, diversifikuojant investicijas pagal regionus, emitentų ekonominės veiklos rūšis ir pan. Palūkanų normos rizikos valdymas įgyvendinamas per investicijų portfelio vidutinės finansinės trukmės valdymą (kylant palūkanoms, vidutinė finansinė trukmė trumpinama, palūkanoms krentant – ilginama).

18. Nurodyti veiksniai, kurie turėjo didžiausią įtaką per ataskaitinį laikotarpį investicijų portfelio struktūros ir jo vertės pokyčiams.

Investicijų portfelio vertės kitimui įtaką daro pokyčiai valiutų, akcijų ir palūkanų rinkoje. 2006 m. pirmoje pusėje Lietuvos ir kitose ES šalių rinkose prasidėjo palūkanų kilimo tendencija, todėl investicijų portfelio vertė augo lėčiau (palūkanoms kylant, obligacijų kainos krenta). Akcijų rinkoje svyravimai būna didesni (ne išimtis ir 2006 metai, kai gegužės-birželio mėnesiais akcijų rinkoje įvyko žymi korekcija), nemažą įtaką turi sezoniškumas. Priimant investicinius sprendimus, taip pat atsižvelgiama į skirtingų geografinių regionų vystymosi perspektyvas. Todėl didelę įtaką portfelio vertės augimui turėjo sprendimas didesnę dėmesį skirti sparčiai augančiam Rytų ir Centrinės Europos akcijų rinkai. Valiutų kursų svyravimų įtaka portfelio vertės kitimui buvo nedidelė, nes portfelyje neapdraustų valiutinių pozicijų buvo tik nedidelė dalis (apie 15-20 proc.)

Sprendimai dėl portfelio struktūros galimų pokyčių priimami reguliariai (ne rečiau kaip kartą per metus) ir atsižvelgiant į situaciją rinkoje: kuriame regione daugiau investuoti, kokio tipo vertybinius popierius rinktis (Vyriausybės obligacijas ar bendrovių? Kokio termino? Akcijas ar kolektyvinio investavimo subjektus, investuojančius į jas? Ir t.t.), ar ir kaip drausti tam tikras investicijų portfelio rizikas.

V. PENSIJŲ FONDO INVESTICIJŲ GRAŽA IR RIZIKOS RODIKLIAI

19. Orientacinis indeksas ir trumpas jo apibūdinimas.

20. To paties laikotarpio pensijų fondo investicijų portfelio metinės investicijų grąžos ir orientacinio indekso (jei jis pasirinktas) reikšmės pokyčio rodikliai per paskutinius dešimt fondo veiklos metų išdėstyti, palyginamojoje lentelėje. Jeigu fondas veikia trumpiau nei dešimt metų, tai skelbiama to laikotarpio, kurį portfelis buvo valdomas, metinė investicijų grąža. Prie palyginamosios lentelės pridamas joje pateiktų rodiklių grafikas.

Kiekvienam fondo tipui pildoma lentelė:

Valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo pensijų fondas

	Per ataskaitinį laikotarpį	Prieš metus	Prieš 2 metus	Prieš 10 metų
Orientacinio indekso reikšmės pokytis	-	-	-	-
Apskaitos vieneto vertės pokytis*, %	6.41	12.71	-	-
Metinė grynoji investicijų grąža, %	6.67	8.25	-	-
Apskaitos vieneto vertės pokyčio standartinis nuokrypis, %	53.5	0.22	-	-
Grynosios investicijų grąžos standartinis nuokrypis, %	6.42	4.07	-	-

* Apskaičiuojant apskaitos vieneto vertės pokytį, neatsižvelgiama į atskaitymus nuo įmokų.

Papildomo savanoriško pensijų kaupimo fondas

	Per ataskaitinį laikotarpį	Prieš metus	Prieš 2 metus	Prieš 10 metų
Orientacinio indekso reikšmės pokytis	-	-	-	-
Metinė bendroji investicijų graža	-	-	-	-
Metinė grynoji investicijų graža	-	-	-	-
Bendrosios investicijų gražos standartinis nuokrypis	-	-	-	-

21. Jei pensijų fondo reklamoje buvo naudojamos investicijų gražos prognozės, nurodyti prognozuotą dydį, palyginti neatitikimus su faktine graža ir pateikti galimas neatitikimų priežastis.

22. Vidutinė investicijų graža ir orientacinio indekso reikšmės pokytis per paskutinius trejus, penkerius, dešimt metų. Vidutinė investicijų graža apskaičiuojama kaip geometrinis metinių investicijų gražų vidurkis. Kiekvienam fondo tipui pildoma lentelė:

Valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo pensijų fondas

	Per paskutinius 3 metus	Per paskutinius 5 metus	Per paskutinius 10 metų	Nuo veiklos pradžios
Vidutinis orientacinio indekso reikšmės pokytis	-	-	-	-
Vidutinė investicijų graža	-	-	-	-
Vidutinės grynosios investicijų gražos standartinis nuokrypis*	-	-	-	-

*Investicijų gražos standartinis nuokrypis – statistinis rizikos rodiklis, apibūdinantis investicijų portfelio gražos kintamumą. Jei investicijų gražos standartinis nuokrypis yra lygus nuliui, vadinasi, investicijų portfelis turi pastovią nekintamą investicijų gražą (pvz., banko indėlis su nekintama palūkanų norma).

Papildomo savanoriško pensijų kaupimo fondas

	Per paskutinius 3 metus	Per paskutinius 5 metus	Per paskutinius 10 metų	Nuo veiklos pradžios
Vidutinis orientacinio indekso reikšmės pokytis	-	-	-	-
Vidutinė bendroji investicijų graža	-	-	-	-
Vidutinė grynoji investicijų graža	-	-	-	-
Vidutinės bendrosios investicijų gražos standartinis nuokrypis	-	-	-	-

23. Kiti rodikliai, atskleidžiantys investicijų portfelio riziką. Atskleidžiant investicijų rizikos rodiklius, turi būti pateikiami jų paaiškinimai ir apskaičiavimo metodika.

VI. PENSIJŲ FONDO FINANSINĖ BŪKLĖ

24. Pateikti šias pensijų fondo finansines ataskaitas, parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymų ir teisės aktų reikalavimais:

24.1. paskutinių 3 finansinių metų balansus, išdėstyti palyginamojoje lentelėje;

BALANSAS PAGAL 2006 M. GRUODŽIO 31 D. DUOMENIS

(litas)

Eil. Nr.	Turtas	Pastabų Nr.	Ataskaitinis laikotarpis	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis	Prieš dvejus metus
I.	PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI	2	7308151	229385	37275
II.	TERMINUOTI INDELIAI	2	0	0	384500
III.	INVESTICIJOS	1	145777484	65186033	14278535
1.	Skolos vertybiniai popieriai	1	54228799	30950009	8085183
1.1.	Vyriausybės ir centrinių bankų arba jų garantuoti skolos vertybiniai popieriai	1	0	1859701	375310
1.2.	Kiti skolos vertybiniai popieriai	1	54228799	29090308	7709873
2.	Nuosavybės vertybiniai popieriai	1	9708108	8061397	1796025
3.	Kolektyvinio investavimo subjektų investiciniai vienetai ir akcijos	1	81840577	26174627	4397327
4.	Kitos investicijos				
IV.	GAUTINOS SUMOS	2	0	0	34388
1.	Investicijų pardavimo sandorių gautinos sumos				
2.	Kitos gautinos sumos	2	0	0	34388
	TURTAS, IŠ VISO	2	153085635	65415418	14734698

Eil. Nr.	Įsipareigojimai ir gryniesi aktyvai	Pastabų Nr.	Ataskaitinis laikotarpis	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis	Prieš dvejus metus
V.	ĮSIPAREIGOJIMAI		495398	138068	26778
1.	Investicijų pirkimo įsipareigojimai				
2.	Mokėtinos sumos kaupimo bendrovei ir depozitoriumui		322850	132453	26778
3.	Kitos mokėtinos sumos ir įsipareigojimai		172548	5615	
VI.	GRYNIEJI AKTYVAI (I+II+III+IV-V)		152590237	65277350	14707920
	ĮSIPAREIGOJIMAI IR GRYNIEJI AKTYVAI, IŠ VISO		153085635	65415418	14734698

24.2. paskutinių 3 finansinių metų grynujų aktyvų pokyčių ataskaitas, išdėstytas palyginamojoje lentelėje;

**GRYŪŲ AKTYVŲ POKYČIŲ ATASKAITA
PAGAL 2006 M. GRUODŽIO 31 D. DUOMENIS**

(litas)

Eil. Nr.	Straipsniai	Pastabų Nr.	Ataskaitinis laikotarpis	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis	Prieš dvejus metus
I.	GRYŪŲ AKTYVAI ATASKAITINIO LAIKOTARPIO PRADŽIOJE		65277350	14707920	0
II.	PADIDĖJIMAS, IŠ VISO		104321301	53885384	15256641
1.	Pensijų įmokos		80651357	42678156	14516580
2.1.	Iš kitų pensijų fondų pervestos sumos		3130674	545957	
					16800
2.2.	Iš fondų sujungimo gautos sumos		0	4655103	
3.	Kaupimo bendrovės garantinės įmokos		0		
4.	Palūkanos ir dividendai		1950945	774042	80312
5.	Investicijų pardavimo pelnas		4702792	632332	156448
6.	Investicijų vertės padidėjimo suma		12423289	4554315	326708
7.	Turto vertės padidėjimas dėl užsienio valiutų kursų pasikeitimo		1363742	27609	159793
8.	Kitos pajamos		98502	17870	
III.	SUMAŽĖJIMAS, IŠ VISO		17008414	3315954	548721
1.	Pensijų išmokos		51349	11381	1037
2.	Iš kitų pensijų fondų pervestos sumos		3296360	164906	1166
3.	Investicijų pardavimo nuostoliai		2017907	30957	3497
4.	Investicijų vertės sumažėjimo suma		7751201	1036658	55636
5.	Turto vertės sumažėjimas dėl užsienio valiutų kursų pasikeitimo		528295	434056	9593
6.	Valdymo sąnaudos		3363302	1637996	477792
7.	Kitos sąnaudos				
IV.	GRYŪŲ AKTYVAI ATASKAITINIO LAIKOTARPIO PABAIGOJE		152590237	65277350	14707920

	Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis	Prieš dvejus metus
V. APSKAITOS VIENETO VERTĖ	1.2908	1.2120	1.0770
VI. APSKAITOS VIENETŲ SKAIČIUS	118212693.223	53860985.712	13656380.395

24.3. aiškinamąjį raštą (pateikiamas tik metų ir pusmečio ataskaitose).

1. Bendroji dalis.

Valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo pensijų fondas **Pensija 3** (toliau – pensijų fondas) buvo įsteigtas 2003 m. rugpjūčio 28 d. Pensijų fondo veikla neterminuota.

Kaupimo bendrovė - UAB “Hansa investicijų valdymas”, įmonės kodas 124815377, adresas Justiniškių g. 64, Vilnius.

Depozitoriumas, kuris saugo pensijų fondo turta – AB bankas “Hansabankas”, adresas Savanorių pr.19, Vilnius, įmonės kodas 112029657.

Audito įmonė – UAB “Deloitte & Touche”, adresas Aludarių g. 2, Vilnius, įmonės kodas 111525237.

2. Apskaitos politika.

Finansinės ataskaitos yra parengtos vadovaujantis Pensijų kaupimo, Papildomo savanoriško pensijų kaupimo ir Buhalterinės apskaitos įstatymais, Pensijų fondų buhalterinės apskaitos ir finansinės atskaitomybės tvarka bei kitais Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintais poįstatyminiais aktais. Ataskaitos pateiktos Lietuvos nacionaline valiuta – litais (“LTL”).

Investavimo politika – pagrįsta tikslu užtikrinti ilgalaikį pensijų fondo dalyvių turto augimą minimizuojant riziką investicijų diversifikavimo dėka. Šis pensijų fondas yra orientuotas į dalyvius,

kurie lėšas pensijoms kaupis ilgą laikotarpį. Iki 40 procentų fondo lėšų yra investuojama į akcijas, likusi dalis – į skolos vertybinius popierius, prognozuojant, kad investicijos į akcijas padidins gražos potencialą. Trumpu laikotarpiu fondo investicijų vertė gali keistis netolygiai. Investuojant turta, nėra siekiama specializuotis konkrečiuose geografiniuose regionuose. Pensijų fondo turtas į vertybinius popierius ir pinigų rinkos priemones, kuriais prekiaujama reguliuojamose rinkose veikiančiose Lietuvos Respublikoje ir Europos Sąjungos valstybėse, taip pat į vertybinius popierius ar pinigų rinkos priemones, kurie yra įtraukti į šių vertybinių popierių biržų, esančių Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros valstybėse narėse, oficialųjį prekybos sąrašą arba kuriais prekiaujama šiose Ekonominio Bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos valstybėse narėse pripažintose ir visuomenei prieinamose reguliuojamose rinkose, veikiančiose pagal nustatytas taisykles.

Finansinės rizikos valdymo politika - rizika yra apibrėžiama kaip investicinio proceso eigoje atsirandanti pensijų turto vertės sumažėjimo tikimybė. Pensijų turto vertės sumažėjimo riziką susijusią su vertybinių popierių ar pinigų rinkos priemonių kainų pokyčiu, o taip pat investavimo objektų valiutos kursų pokyčiu, prisiima pensijų fondo dalyviai. Pensijų turtas gali būti investuotas į šias išvestines investicines priemones tik nurodytų rizikų valdymo tikslais:

išankstiniai sandoriai pirkti / parduoti valiutą (FX forwards) – siekiant apsidrausti nuo valiutų kursų svyravimų įtakos pensijų turtui;

valiutų apsisikeitimo sandoriai (FX swaps) - siekiant apsidrausti nuo valiutų kursų svyravimų įtakos pensijų turtui;

pasirinkimo sandoriai pirkti / parduoti valiutą (FX Options) - siekiant apsidrausti nuo valiutų kursų svyravimų įtakos pensijų turtui;

palūkanų normos išankstiniai sandoriai (Forward rate agreements) – siekiant apsidrausti nuo palūkanų normos svyravimo įtakos pensijų fondo turtui;

palūkanų normos ateities sandoriai (Interest rate futures) – siekiant apsidrausti nuo palūkanų normos svyravimo įtakos pensijų fondo turtui;

palūkanų normos apsisikeitimo sandoriai (Interest rate swaps) – siekiant apsidrausti nuo palūkanų normos svyravimo įtakos pensijų fondo turtui.

Kiekviena išvestinė investicinė priemonė turi būti pagrįsta konkrečiu investiciniu sandoriu (investicine pozicija).

Investuojant pensijų fondo turta, yra išskiriamos kelios rizikų rūšys:

Kredito rizika

emitento rizika – rizika patirti nuostolius dėl emitento nesugebėjimo įvykdyti savo skolinius įsipareigojimus. Siekiant sumažinti emitento riziką, fondo lėšos investuojamos į žemos rizikos (aukšto reitingo) emitentų vertybinius popierius;

sandorio šalies rizika – rizika patirti nuostolius dėl sandorio šalies nesugebėjimo įvykdyti savo įsipareigojimus susijusius su savalaikiu sandorio įvykdymu. Siekiant sumažinti sandorio šalies riziką sandoriai sudaromi su žemos rizikos kredito institucijomis, o jų nesant, su patikimais sandorių partneriais besispecializuojančiais atitinkamoje srityje;

atsiskaitymų rizika – rizika patirti nuostolius, kai atsiskaitymo už sandorį metu, sandorio šalis dėl tam tikrų priežasčių negali pervesti lėšų ar vertybinių popierių nors tos sandorio šalies atžvilgiu įgyti įsipareigojimai jau yra patenkinti. Siekiant sumažinti atsiskaitymų riziką, investavimo procese naudojamosi mokėjimų agento paslaugomis arba prekybinė veikla vykdoma organizuotose rinkose, kuriose atsiskaitymams taikomi visuotinai pripažinti principai.

Rinkos rizika

akcijų rizika – rizika patirti nuostolius dėl akcijos kainos pokyčio, akcijos kainos svyravimo amplitudės pokyčio, santykinio skirtumo tarp akcijos kainos ir akcijų indekso pokyčio, o taip pat dėl dividendų mokėjimų pokyčių. Siekiant sumažinti akcijų riziką, valdymo įmonė analizuoja akcijų rinkas ir atskirus emitentus.

palūkanų normos rizika - rizika patirti nuostolius dėl palūkanų normos pokyčio, palūkanų normos svyravimų amplitudės pokyčio, palūkanų kreivės formos pokyčio, skirtingos rizikos palūkaninių instrumentų palūkanų santykio pokyčio, išankstinio skolinių įsipareigojimų padengimo (išpirkimo).

Siekiant sumažinti palūkanų normos riziką, valdymo įmonė analizuoja obligacijų rinkas ir atskirus emitentus;

valiutos kursų rizika – rizika patirti nuostolius dėl nepalankaus užsienio valiutų kurso pokyčio lito atžvilgiu. Siekiant sumažinti valiutos kursų riziką, didesnė pensijų turto dalis bus investuojama litais ar bazine valiuta, analizuojant valiutų rinkas.

Likvidumo rizika – rizika patirti nuostolius dėl mažo rinkos likvidumo, kuris neleidžia parduoti pensijų turtą norimu laiku ir už norimą kainą arba eliminuoja galimybę parduoti norimą turtą. Siekiant sumažinti likvidumo riziką atliekamos investicijos į vertybinius popierius ar pinigų rinkos priemonės pasižyminčius aukštu likvidumu.

Valdymo procese, rizikos skirstomos į sandorių rizikas ir investicines rizikas. Sandorio rizikos yra valdomos valdymo įmonės lygmenyje, o investicinės rizikos valdomos Pensijų fondo lygmenyje. Valdant sandorių rizikas, valdymo įmonė teikia pirmenybę žemos kredito rizikos institucijoms, o taip pat organizuotoms rinkoms su standartizuotomis atsiskaitymo procedūromis. Valdant investicines rizikas, valdymo įmonė atsižvelgia į pensijų turto profilį, diversifikavimo reikalavimus, ir numatomą Pensijų fondo įsipareigojimų trukmę.

Turto padidėjimo ir sumažėjimo pripažinimo principai - pensijų fondo turto vertės padidėjimą ar sumažėjimą lemia vertybinių popierių kainų pokyčiai ir investavimo objektų valiutos kursų pokyčiai. Turto padidėjimas pripažįstamas gaunant: naujas pensijų įmokas, iš kitų pensijų fondų pervestas sumas, investicijų pardavimo pajamas, palūkanas už vertybinius popierius, pajamas dėl investicijų vertės padidėjimo ir dėl užsienio valiutų kursų pasikeitimo. Turto sumažėjimas pripažįstamas atliekant galimus atsiskaitymus: sumokant turto valdymo ir įmokos mokesčių, vykdant pensijų išmokas ar pervedant sumas į kitus pensijų fondus. Turto sumažėjimą lemia investicijų pardavimo nuostoliai, investicijų vertės sumažėjimas bei neigiami valiutų kursų pokyčiai.

Atskaitymų kaupimo bendrovei ir depozitoriumui taisyklės – iš pensijų fondo turto vykdomi tik tie atskaitymai, kurie susiję su pensijų fondo valdymu ir yra numatyti pensijų fondo taisyklėse. Šių išlaidų suma negali viršyti pensijų fondo taisyklėse numatytų dydžių. Visos kitos pensijų fondo taisyklėse nenumatytos arba nustatytas ribas viršijančios išlaidos yra dengiamos iš valdymo įmonės lėšų.

Investicijų įvertinimo metodai:

vertybiniai popieriai, kuriais prekiaujama reguliuojamose rinkose, vertinami rinkos verte;

vertybiniai popieriai, kuriais neprekiuojama reguliuojamose rinkose, vertinami vadovaujantis valdymo įmonės valdybos patvirtintomis grynujų aktyvų skaičiavimo procedūromis;

terminuoti indėliai bankuose vertinami pagal amortizuotos savikainos verte;

grynųjų pinigai ir lėšos bankuose vertinami pagal nominalią verte;

išvestinės investicinės priemonės vertė nustatoma pagal paskutinę anksčiau sudaryto analogiško sandorio rinkos verte, vertinant šias priemones, iš pensijų fondo turto vertės yra atimami dėl išvestinės investicinės priemonės naudojimo susidarę kaštai arba pridedamos susidariusios pajamos;

kolektyvinio investavimo subjektų vienetai (akcijos) vertinami pagal paskutinę viešai paskelbtą išpirkimo kainą;

aktyvai denominuoti užsienio valiuta vertinami taip pat, kaip aktyvai, denominuoti Lietuvos Respublikos valiuta. Tokiu būdu nustatyta vertė, išreikšta užsienio valiuta, Lietuvos Respublikos valiuta išreiškiama vėliausia valiutų supirkimo verte, kurią nustato Pensijų fondo depozitoriumas. Jei vertinimo metu Pensijų fondo depozitoriumas nėra nustatęs tam tikros valiutos kainos, vertinimas atliekamas pagal Lietuvos Banko nustatytą vėliausią kursą.

Investicijų pervertinimo periodiškumas- investicijų vertinimas, skaičiuojant grynujų aktyvų verte, atliekamas kiekvieną dieną. Finansinėse ataskaitose investicijų pervertinimas vykdomas kiekvieno mėnesio paskutinę darbo dieną.

Apskaitos vieneto vertės nustatymo taisyklės - pensijų fondo grynujų aktyvų vertė ir apskaitos vieneto vertė nustatoma kiekvieną darbo dieną. Kartą per mėnesį apskaičiuojama vidutinė praėjusio

mėnesio apskaitos vieneto vertė. Pensijų fondo gryniesi aktyvai įvertinami jų tikrąją verte, vadovaujantis grynųjų aktyvų vertės skaičiavimo metodika. Apskaitos vieneto vertė nustatoma pensijų fondo grynųjų aktyvų vertę dalinant iš apskaitos vienetų skaičiaus. Apskaitos vienetų vertė nustatoma keturių skaičių po kablelio tikslumu, o apskaitos vienetų skaičius nustatomas dviejų skaičių po kablelio tikslumu.

Pinigų ekvivalentai – pinigų ekvivalentus sudaro gryniesi pinigai ir lėšos kredito įstaigose bei terminuoti indėliai iki 3 mėn.

Investicijų portfelio struktūra pateikiama lentelėje “Investicijų portfelio sudėtis”.

3. Pastabos.

1. Pastaba. Pateikiama “Investicijų vertės pokyčio” lentelė, kur parodomi investicijų vertės pokyčiai per ataskaitinį laikotarpį dėl jų įsigijimo, pardavimo arba išpirkimo ir tikrosios vertės pasikeitimo.

(litas)

Balanso straipsniai	Pokytis					
	praėjusio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	įsigyta	parduota (išpirkta)	vertės padidėjimas	vertės sumažėjimas	ataskaitinio laikotarpio pabaigoje
Skolos vertybiniai popieriai	30950009	124889254	102244133	3604892	2971223	54228799
<i>Vyriausybių ir centrinių bankų arba jų garantuoti skolos vertybiniai popieriai</i>	1859701	0	1852143	35811	43369	0
<i>Kiti skolos vertybiniai popieriai</i>	29090308	124889254	100391990	3569081	2927854	54228799
Nuosavybės vertybiniai popieriai	8061397	11426496	11824514	4703057	2658328	9708108
Kolektyvinio investavimo subjektų investiciniai vienetai ir akcijos	26174627	58402869	8971952	10374590	4139557	81840577
Kitos investicijos						
Iš viso	65186033	194718619	123040599	18682539	9769108	145777484

2. Pastaba. Pateikiama “Turto struktūros ataskaitinio laikotarpio pabaigoje” lentelė, kur pagal turto rūšis ir investicijų emitentus pateikiama turto ir investicijų tikroji vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, atitinkamo turto ir investicijos lyginamoji dalis, palyginti su balanso straipsniu “Turtas iš viso”, išreikšta procentais, ir priklausomai nuo turto ir investicijos rūšies- nominali vertė, jeigu investicija ją turi, palūkanų norma, jeigu ji yra, investicijos pabaigos terminas, jeigu ji terminuota.

(litas)

Turto arba emitento pavadinimas	Valstybės, į kurios vertybinius popierius investuota, pavadinimas	Valiutos, kuria denominuotas turtas, pavadinimas	Nominali vertė (jeigu ji yra)	Metinė palūkanų norma % (jeigu ji yra)	Indėlio, investicijos pabaigos terminas (jeigu ji terminuota)	Tikroji vertė	Turto, investicijos lyginamoji dalis (procentais)
Terminuotas indėlis		LTL		3.42%	2007.01.01	6428656	4.20%
Terminuotas indėlis		EUR		3.42%	2007.01.01	877319	0.57%
Gautinos indėlio palūkanos		LTL				1223	0.00%
Gautinos indėlio palūkanos		EUR				166	0.00%
Gautinos s-tos palūkanos		LTL				6	0.00%
Gautinos s-tos palūkanos		USD				781	0.00%
Austrijos Vvriausybė	Austrija	EUR	4533526	5.00%	2012.07.15	4872302	3.18%
Čekijos Vvriausybė	Čekija	CZK	823026	7%	2011.10.05	952615	0.62%
Vokietijos Vvriausybė	Vokietija	EUR	7226710	3.25%	2008.06.13	7290083	4.76%
Vokietijos Vvriausybė	Vokietija	EUR	2392790	4%	2009.10.09	2387687	1.56%
Ispanijos Vvriausybė	Ispanija	EUR	3345763	4.20%	2037.01.31	3517075	2.30%
Suomijos Vvriausybė	Suomija	EUR	2606864	3.88%	2017.09.15	2613244	1.71%
Graikijos Vvriausybė	Graikija	EUR	6546509	5.35%	2011.05.18	7099882	4.64%
Vengrijos Vvriausybė	Vengrija	HUF	1731024	7%	2008.04.24	1803136	1.18%
Vengrijos Vvriausybė	Vengrija	HUF	2043449	5.50%	2016.02.12	1974419	1.29%
Italijos Vyriausybė	Italija	EUR	2385885	7.25%	2026.11.01	3326320	2.17%
Italijos Vyriausybė	Italija	EUR	4436848	3.75%	2015.08.01	4387312	2.87%
VILNIAUS BANKAS	Lietuva	LTL	185800	3.10%	2008.02.20	188869	0.12%
Latvijos Vvriausybė	Latvija	LVL	435926	5.00%	2011.11.03	435732	0.28%
Lenkijos Vvriausybė	Lenkija	PLN	3453497	6.00%	2009.05.24	3686090	2.41%
Lenkijos Vvriausybė	Lenkija	PLN	3704284	4.25%	2011.05.24	3694839	2.41%
Slovakijos Vvriausybė	Slovakija	SKK	1375531	4.90%	2014.02.11	1491328	0.97%
PAN EUROPEAN CREDIT S.A.	Liuksemburgas	EUR	483392	0.00%	2009.10.28	478686	0.31%
EUROPEAN INVESTMENT BANK	Didžioji Britanija	TRY	3131664	14.50%	2007.02.21	3486788	2.28%
PAN EUROPEAN CREDIT S.A.	Liuksemburgas	EUR	552448	0.00%	2010.04.21	542392	0.35%
ERSTE BANK	Austrija	EUR				1079671	0.71%
OMV AG	Austrija	EUR				992145	0.65%
CESKE ENERGETICKE ZAVODY AS	Čekija	CZK				1027137	0.67%
NORMA AS	Estija	EEK				403450	0.26%
TALLINK GRUPP AS	Estija	EEK				380797	0.25%
OLYMPIC ENTERTAINMENT GROUP AS	Estija	EEK				613896	0.40%
TALLINK GRUPP AS	Estija	EEK				58567	0.04%
NAT. SAVINGS AND COMM.B.LTD.BU	Vengrija	HUF				1519063	0.99%
MOL MAGYAR OLAJES GAZIPARI SNAIGE AB	Vengrija	HUF				710495	0.46%
SAF TEHNKA A/S	Lietuva	LTL				552438	0.36%
SAF TEHNKA A/S	Latvija	LVL				670236	0.44%
PROKOM SOFTWARE SA	Lenkija	PLN				722280	0.47%
SOFTBANK SA	Lenkija	PLN				23329	0.02%
GAZPROM	Rusija	USD				498029	0.33%
LUKOIL HOLDING	Rusija	USD				456575	0.30%

Hansa Russian Equity Fund	Estija	EUR				4847945	3.17%
Hansa Eastern European Equity Fund	Estija	EUR				7144418	4.67%
Hansa Eastern European Bond Fund	Estija	EUR				6420008	4.19%
Hansa Baltic Growth Equity Fund	Estija	EUR				505335	0.33%
Hansa Eastern Europe Real Estate Equity Fund	Estija	EUR				2185791	1.43%
Hansa Central Asia Equity Fund	Estija	EUR				496549	0.32%
BALZAC JAPAN INDEX FUND	Prancūzija	JPY				2360844	1.54%
BALZAC CANADA	Prancūzija	CAD				574881	0.38%
BALZAC AUSTRALIA INDEX FUND	Prancūzija	AUD				598369	0.39%
BALZAC USA INDEX FUND	Prancūzija	USD				10204957	6.67%
BALZAC (I) EUROPE INDEX FUND	Prancūzija	EUR				12388821	8.09%
T. ROWE PRICE-	Liuksemburgas	USD				4853079	3.17%
J.Baer Multibond - Euro Corporate Bond Fund	Liuksemburgas	EUR				4962914	3.24%
T. ROWE PRICE-	Liuksemburgas	EUR				4910257	3.21%
T. Rowe Price FDS-GL.EM.MKTS BD	Liuksemburgas	USD				5125724	3.35%
T. Rowe Price Global Equity Fund I	Liuksemburgas	USD				5542341	3.62%
ABN AMRO FD-GL.EM.MARKETS BD FD	Liuksemburgas	EUR				5047169	3.30%
J.Baer Global High Yield Bond FD C	Liuksemburgas	EUR				3671177	2.40%
Iš viso	X	X	X	X	X	153085635	100%

VII. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO DALYVIUS

25. Bendri duomenys apie pensijų fondo dalyvius (dalyviais laikomi ir asmenys, pasinaudoję teise nukelti pensijų išmokos mokėjimą, taip pat asmenys, gaunantys periodines pensijų išmokas):

Dalyvių skaičius ataskaitinio laikotarpio pradžioje		129843
Dalyvių skaičius ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	dalyviai, pasinaudoję teise nukelti pensijų išmokos mokėjimą	-
	dalyviai, gaunantys periodines pensijų išmokas	-
	kiti dalyviai	-
	Iš viso	147735
Dalyvių skaičiaus pokytis		17892

26. Per ataskaitinį laikotarpį prisijungusių dalyvių skaičius:

Bendras prisijungusių dalyvių skaičius		20396
Dalyviai, pensijų kaupimo sutartis sudarę pirmą kartą		17877
Iš kitų pensijų fondų atėję dalyviai	iš tos pačios pensijų kaupimo bendrovės	2519
	iš kitos pensijų kaupimo bendrovės	-

27. Per ataskaitinį laikotarpį pasitraukusių dalyvių skaičius:

Bendras pasitraukusių dalyvių skaičius		2504
Į kitus pensijų fondus išėjusių dalyvių skaičius	valdomus tos pačios pensijų kaupimo bendrovės	2375
	valdomus kitos pensijų kaupimo bendrovės	-
Baigusių dalyvavimą dalyvių skaičius	išstojusių (pildoma tik papildomo savanoriško pensijų kaupimo pensijų fondo atveju)	-

	sulaukusių nustatyto pensijos amžiaus ir pasinaudojusių teise į pensijų išmoką (vienkartinę išmoką, anuitetą ir jų derinį)	2
	dalyvių, pasinaudojusių Pensijų kaupimo įstatymo suteikta galimybe vienašališkai nutraukti pirmą kartą sudarytą sutartį	86
	mirusių dalyvių	41

28. Pensijų fondo dalyvių struktūra:

28.1. pagal amžių ir lytį ataskaitinio laikotarpio pabaigoje

		Dalyviai pagal amžių				
		iki 30	nuo 30 iki 45	nuo 45 iki 60	nuo 60	iš viso
Dalyvių skaičius	iš viso	77783	63475	6453	24	147735
	vyrų	41655	31221	3230	24	76130
	moterys	36128	32254	3223	0	71605
Dalyvių dalis, %	iš viso	53	43	4	0	100
	vyrų	28.20	21.13	2.19	0.02	51.53
	moterys	24.45	21.83	2.18	0.00	48.47

28.2. pagal įmokas mokančių dalyvių buvimo (*residence*) vietą (tik papildomo savanoriško pensijų kaupimo pensijų fondai):

Valstybė	Dalyvių skaičius	Gautų įmokų suma
Lietuva		
Kitos Europos Sąjungos valstybės		
Kitos Europos ekonominės erdvės valstybės (Islandija, Lichtenšteinas, Norvegija)		
Jungtinės Amerikos Valstijos ir Kanada		
Japonija		
Kitos valstybės		
Iš viso		

VIII. IŠORINIAI PINIGŲ SRAUTAI

29. Per ataskaitinį laikotarpį faktiškai gautos lėšos:

Bendra gautų lėšų suma		83782031
Periodinės įmokos į pensijų fondą	iš Valstybinio socialinio draudimo fondo	80651357
	pačio dalyvio įmokėtos lėšos (pildoma tik papildomo savanoriško pensijų kaupimo pensijų fondo atveju)	-
	darbdavių ir kitų trečiųjų asmenų įmokėtos lėšos (pildoma tik papildomo savanoriško pensijų kaupimo pensijų fondo atveju)	-
Valstybinio socialinio draudimo fondo sumokėti delspinigiai		-
Iš garantijų rezervo sumokėtos lėšos		-
Iš kitų pensijų fondų pervestos lėšos	iš tos pačios pensijų kaupimo bendrovės	3130674
	iš kitos pensijų kaupimo bendrovės	-
Kitos gautos lėšos (nurodyti šaltinį ir gautų lėšų sumą), iš viso		-

30. Išmokėtos lėšos:

Bendra išmokėtų lėšų suma		3347710
Pensijų išmokos	vienkartinės išmokos dalyviams	797
	periodinės išmokos dalyviams	-
	išmokos anuiteto įsigijimui	-
Į kitus pensijų fondus pervestos lėšos	valdomus tos pačios pensijų kaupimo bendrovės	3296360
	valdomus kitos pensijų kaupimo bendrovės	-
Išstojusiems dalyviams išmokėtos lėšos (pildoma tik papildomo savanoriško kaupimo pensijų fondų atveju)		-
Paveldėtojams išmokėtos lėšos		50553
Kitais pagrindais išmokėtos lėšos (nurodyti šaltinį ir gautų lėšų sumą), iš viso		-

IX. INFORMACIJA APIE GARANTIJŲ REZERVĄ

31. Jei pensijų fondo taisyklėse numatytas išsipareigojimas garantuoti tam tikrą pajamingumą, nurodyti garantuojamo pajamingumo dydį, per ataskaitinį laikotarpį į garantinį rezervą įmokėtų įmokų sumą, pateikti jo investicijų portfelį, jei buvo panaudotas, nurodyti panaudojimo priežastis, panaudotą sumą, rezervo dydį ataskaitinio laikotarpio pabaigoje ir kitą svarbią informaciją.

X. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO REIKMĖMS PASISKOLINTAS LĖŠAS

32. Pensijų fondo reikmėms pasiskolintos lėšos ataskaitinio laikotarpio pabaigoje:

Eil. Nr.	Paskolos suma	Paskolos valiuta	Paskolos paėmimo data	Paskolos gražinimo terminas	Palūkanų dydis	Skolinimosi tikslas	Kreditorius	Skolintų lėšų dalis, lyginant su fondo GA (%)
Iš viso								

XI. KITI REIKALAVIMAI

33. Paaiškinimai, komentarai, iliustruojamoji grafinė medžiaga ir kita svarbi informacija apie pensijų fondo veiklą, kad būtų galima tinkamai įvertinti fondo veiklos pokyčius ir rezultatus.

34. Konsultantų, kurių paslaugomis buvo naudotasi rengiant ataskaitą (finansų maklerio įmonės, auditoriai, kt.), vardai, pavardės (juridinių asmenų pavadinimai), adresai, leidimų verstis atitinkama veikla pavadinimas ir numeris.

35. Ataskaitą parengusių asmenų vardai, pavardės, pareigos, darbovietė (jeigu ataskaitą rengė asmenys nėra bendrovės darbuotojai).

36. Valdymo įmonės administracijos vadovo, vyriausiojo finansininko, ataskaitą rengusių asmenų ir konsultantų patvirtinimas, kad joje pateikta informacija teisinga ir nėra nutylėtų faktų, galinčių daryti esminę įtaką pensijų fondo veiklos rezultatų vertinimui.

Tvirtiname:

UAB "Hansa investicijų valdymas"
Administracijos vadovas _____ A.Maždžierius

UAB "Hansa investicijų valdymas"
Vyriausioji finansininkė _____ A.Žeknienė

UAB "Hansa investicijų valdymas"
Economistas _____ T.Kivaras

UAB "Hansa investicijų valdymas"
Fondo valdytojos asistentė _____ V.Vaicekavičienė